

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie

DATUM	28 november 2017	REFERENTIE	Robbert van Dijk
ONS NUMMER	81C1B303	DOORKIESNUMMER	06-52769779
NUMMER PS	2018MME10	E-MAILADRES	Robbert.van.Dijk@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	1	PORTEFEUILLEHOUDER	J. Verbeek-Nijhof

Onderwerp Statensbrief: Reizigerstarieven openbaar vervoer 2018

Voorgestelde behandeling: ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

Ieder jaar stellen wij de (reizigers)tarieven in het openbaar vervoer van de provincie Utrecht vast. Deze worden aangepast tenminste om een compensatie voor algemene kostenstijging toe te passen (indexering). Ook andere veranderingen in tarieven en vervoerbewijzen zijn mogelijk ter ontwikkeling van het tariefassortiment. De vervoerders hebben op tariefgebied recht van initiatief. Vervolgens heeft het consumentenplatform (ROCOV Utrecht) recht van advies op de voorstellen van de vervoerders. Tot slot nemen wij na zorgvuldige afweging een besluit over de tarieven voor het nieuwe jaar.

Aanleiding

Wij hebben de tarieven in het openbaar vervoer per tram en bus voor 2018 vastgesteld.

Voorgeschiedenis

De vervoerders hebben hun tariefvoorstellen voor 2018 aan ons ter vaststelling aangeboden. Het ROCOV Utrecht heeft deze van een advies voorzien.

Essentie / samenvatting:

Wij hebben de reizigerstarieven voor het openbaar vervoer per bus en tram in 2018 vastgesteld. Dit wordt voor beide concessies -zowel de stadsregionale concessie (U-OV) als de streekconcessie (Syntus)- gelijktijdig gedaan. Op de tarieven is de Landelijke Tariefindex (LTI) toegepast om de vervoerders te compenseren voor algemene prijsstijging (inflatie). Voor 2018 is deze 1,13%. De index wordt met name op het kilometertarief toegepast wat ertoe leidt dat het nieuwe tarief 14,2 cent zou bedragen. Vrijwel alle andere regionale tarieven waaronder de abonnementen voor korting en vrij reizen worden niet in prijs verhoogd. Om twee ontwikkelingen in het tariefassortiment mogelijk te maken (gelijktrekken tarieven nachtnet U-OV-Syntus en invoering provinciale dagkaart) is het kilometertarief 0,1 cent *extra* verhoogd. Het kilometertarief is daarmee door ons vastgesteld op 14,3 cent. In de tarievenplannen van de vervoerders was een hoger tarief voorgesteld (14,7 cent). In ons beleid is tariefverhoging (ter verhoging van de kostendeckingsgraad) geen doel, behalve wanneer er substantiële verbetering van de dienstverlening mee wordt gerealiseerd of als de exploitatiekosten buitengewoon stijgen. Dit heeft ertoe geleid dat wij in overleg met de vervoerders overeenstemming hebben bereikt over een kilometertarief van 14,3 cent.

Het ROCOV consumentenplatform heeft -in hoofdlijnen- positief over de voorgestelde plannen geadviseerd. De nieuwe tarieven gaan in per 1 januari 2018.

In de bijlage vindt u alle door ons vastgestelde tarieven.

In volgende tariefjaren (2019 en verder) overwegen wij –bij substantiële kwaliteitsverbeteringen zoals de start van de Uithoflijn– wel de tarieven extra (boven de indexering) te verhogen.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

De nieuwe tarieven dragen bij aan:

- een betaalbaar openbaar vervoer (zowel vanuit het oogpunt van de reiziger als dat van de provincie) en daarmee aan de duurzame bereikbaarheid van en binnen de provincie Utrecht;
- eenvoud en gemak voor de reiziger (een aantrekkelijk tariefassortiment).

Financiële consequenties

Er zijn geen directe financiële consequenties. Het openbaar vervoer waarvoor de provincie verantwoordelijk is wordt bekostigd door een combinatie van provinciale subsidie en inkomsten uit de verkoop van vervoerbewijzen. Een gezond niveau van reizigersopbrengsten –mede bepaald door het vast te stellen tariefassortiment maar vooral door het aantal reizigers– draagt bij aan een financieel gezonde exploitatie van het openbaar vervoer. Hogere opbrengsten betekenen dan: meer kwaliteit, meer aanbod (dienstregelingsuren) dan wel een lagere provinciale subsidie. Dit effect treedt in de streekconcessie pas op bij een volgende aanbesteding omdat de vervoerder volledig opbrengstverantwoordelijk is. In de stadsregionale U-OV-concessie treedt het op met een vertraging van twee jaar daar de opbrengsten van de vervoerder na twee jaar worden afgeroomd.

Vervolgprocedure/voortgang

In het tweede/derde kwartaal van 2018 zullen de vervoerders hun tarievenplannen voor 2019 aan ons aanbieden, waarin het tariefassortiment verder ontwikkeld zal worden, mede op basis van de ervaringen van de tarieven in 2018.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,
De secretaris,

Bijlage: Vastgestelde tarieven voor 2018

Het tariefassortiment in openbaar vervoer onder verantwoordelijkheid van de provincie Utrecht bestaat uit drie delen:

- 1) Landelijk Tarievenkader (LTK; landelijk geldige tarieven);
- 2) Regionale tarieven in stadsregionale concessie U-OV (**door ons vastgesteld**);
- 3) Regionale tarieven in streekconcessie (Syntus) (**door ons vastgesteld**).

In het LTK (deel 1) staan tarieven die in heel het Nederlandse regionale openbaar vervoer geldig zijn. Over deze tarieven zijn landelijk afspraken gemaakt in het Convenant LTK OV-chipkaart 2009 dat door ons is vastgesteld (8 september 2009). De gezamenlijke portefeuillehouders op het gebied van mobiliteit zijn gemandateerd om wijzigingen in LTK tarieven vast te stellen. Dit gebeurt in het Regionaal Openbaar Vervoer Beraad (ROVB). Daarnaast gelden er regionale tarieven per concessiegebied (delen 2, 3). Een deel van deze tarieven is in beide concessies geldig. Een belangrijk uitgangspunt uit het Utrecht Tarievenhuis is juist dat het onderscheid tussen de tarieven in beide concessies steeds kleiner wordt, zodat voor de reiziger het totale tariefassortiment eenvoudiger (aantrekkelijker) wordt.

In de tariefvoorstellen voor 2018 zitten de volgende onderdelen: Eerst worden de tarieven besproken die in beide concessies geldig zijn (A), daarna de concessiespecifieke tarieven, ten eerste de stadsregionale concessie U-OV (B), ten tweede de streekconcessie Syntus (C).

A) TARIEVEN GELDIG IN BEIDE CONCESSIONS

Kilometertarief

Het kilometertarief gaat omhoog van 13,7 cent naar 14,3 cent (per kilometer). Het kilometertarief is de grondslag voor de tariefberekening bij reguliere saldoreizen. Samen met de vaste voet (instaptarief) die in het LTK is opgenomen vormt het de ritprijs. Er geldt (afpraak in LTK) 34% korting voor 4 t/m 11 jarigen en 65+. De verhoging van het kilometertarief bedraagt 0,6 cent. Hiervan is 0,5 cent indexering en 0,1 cent een compensatie voor twee ontwikkelingen in het tariefassortiment: gelijktrekken tarieven nachtnet U-OV–Syntus en invoering provinciale dagkaart. De indexering op het kilometertarief is hoger dan de LTI, maar past binnen de toepassing van de LTI waarbij het kilometertarief extra wordt verhoogd en de meeste andere producten in prijs gelijk blijven.

U-OV kortingsabbonementen

Met de U-OV kortingsabbonementen kan voor een vast bedrag per maand of per jaar met korting gereisd worden, met name in de daluren. De producten Altijd voordeel (een maand- en jaarvariant) en Dal voordeel zijn ook geldig bij Syntus. In de tabel hieronder staan de prijzen en kortingspercentages:

	KORTINGSPERCENTAGE			PRIJS
	SPITS	DAL	WEEKEND	
U-OV kortingsabbonementen				
U-OV Altijd voordeel maand	20%	40%	40%	€ 7,70
U-OV Altijd voordeel jaar	20%	40%	40%	€ 77,00
U-OV Dal voordeel jaar	0%	40%	40%	€ 15,00

Syntus Utrecht Ster & U-OV Sterabbonementen

Ook al hebben ze afwijkende namen, de Syntus Utrecht Ster- en U-OV Sterabbonementen zijn technische dezelfde producten en hebben dezelfde prijs en voorwaarden. Mogelijk laat Syntus haar eigen naamgeving van de abonnementen varen en sluit ze aan bij de naamgeving U-OV. Met de abonnementen kan een onbeperkt reisrecht worden afgekocht voor een bepaald gebied. Er zijn reductietarieven (34% korting) voor 4 t/m 18 jarigen en 65+. De sterabbonementen houden in 2018 dezelfde prijs als in 2017. Er zijn maand- en jaarabbonementen. De jaarabbonementen zijn 10x de prijs van een maandabonnement. De tarieven zijn als volgt:

Syntus Utrecht Ster & U-OV Sterabbonementen	VOL TARIEF	REDUCTIE
Maandabonnement 1 ster	€ 48,20	€ 31,80
Maandabonnement 2 ster	€ 79,00	€ 52,20
Maandabonnement 3 ster	€ 117,40	€ 77,50
Maandabonnement 4 ster	€ 156,30	€ 103,10
Maandabonnement 5 ster	€ 194,60	€ 128,40
Maandabonnement 6 ster	€ 233,30	€ 154,00

Jaarabonnement 1 ster	€ 482,00	€ 318,00
Jaarabonnement 2 ster	€ 790,00	€ 522,00
Jaarabonnement 3 ster	€ 1.174,00	€ 775,00
Jaarabonnement 4 ster	€ 1.563,00	€ 1.031,00
Jaarabonnement 5 ster	€ 1.946,00	€ 1.284,00
Jaarabonnement 6 ster	€ 2.333,00	€ 1.540,00

Provinciale dagkaart

Nieuw in 2018 is de provinciale dagkaart. Voor €10,00 of €8,00 (reductietarief voor 4 t/m 11 jarigen) kan zowel bij U-OV als Syntus een hele dag (alleen daluren) gereisd worden.

Diversen

Voor specifieke evenementen of landelijke acties (bijv. het Kruidvatkaartje) hebben de vervoerders de vrijheid om (in samenspraak met de deelnemende partijen) een tarief te stellen.

Spits- en daluren

Voor diverse producten (zowel gezamenlijke als vervoerderspecifieke) gelden afwijkende tarieven voor spits en dal. Zowel U-OV als Syntus hanteert dezelfde tijden. Deze komen overeen met die van NS en die in het LTK zijn afgesproken. De spitsuren zijn op werkdagen van 06.30 tot 09.00 en van 16.00 tot 18.30. Het moment van inchecken (instappen) bepaalt of in spits of dal gereisd wordt. Alle overige uren zijn daluren. Weekenduren gelden van vrijdag 18.30 tot maandag 04.00.

B) TARIEVEN ALLEEN GELDIG IN STADSREGIONALE CONCESSIE (U-OV)

U-OV Gemaksabonnementsvormen

Deze abonnementsvorm is in 2014 geïntroduceerd en biedt vrij vervoer op alle bussen en trams van U-OV en treindiensten (2^e klas) van NS binnen een bepaald gebied (in twee varianten: Stad en Regio). De combinatie van trein en bus/tram maakt het Gemaksabonnement een aantrekkelijk product.

U-OV GEMAKSABONNEMENT	GELDIGHEID	
	MAAND	JAAR
U-OV GEMAK STAD *)	€ 60,00	€ 660,00
U-OV GEMAK REGIO **)	€ 88,00	€ 968,00

*) binnen de ring van autowegen rond Utrecht

**) wat het treindeel betreft geldig (vanaf Utrecht Centraal gezien) tot de stations Vleuten, Breukelen, Hollandsche Rading, Den Dolder, Driebergen-Zeist en Houten Castellum

De Gemaksabonnementsvormen worden ook aan de zakelijke markt aangeboden. Grote afnemers kunnen al naar gelang de afgenomen hoeveelheid maximaal 20% korting krijgen.

U-OV Weekend vrij en U-OV Dal vrij

De Weekend vrij en Dal vrij abonnementsvormen blijven in 2018 in prijs ongewijzigd. Met deze abonnementsvormen kan op verschillende tijden met korting of vrij gereisd worden. In de tabel hieronder staan de prijzen voor 2018:

U-OV WEEKEND VRIJ EN U-OV DAL VRIJ	PRIJS	KORTING DAL	KORTING WEEKEND
WEEKEND VRIJ JAAR	€ 205,00	40%	100%
DAL VRIJ JAAR	€ 410,00	100%	100%

U-OV Vrij zakelijk

Voor de zakelijke markt is er een U-OV vrij abonnement in twee varianten: stad en regio. Er geldt niet de gebruikelijke eis dat deze op een persoonlijke kaart moet staan, zodat meerdere medewerkers van een bedrijf hetzelfde abonnement kunnen gebruiken. De stadvariant (alleen binnen Ring Utrecht) kost €600,00 per jaar; de regiovariant (heel U-OV) kost €900,00 per jaar. In 2018 blijven de prijzen ongewijzigd.

Wagenverkoop (U-OV Reiskaart)

In landelijk verband wordt gestreefd naar 'cashless betalen'. Hiertoe zal pas worden overgegaan als de alternatieven goed genoeg zijn. In de loop van 2018 zal U-OV het wederverkopersnetwerk opnieuw inrichten waarbij de mogelijkheid geboden gaat worden om met cash te betalen. Voorlopig blijft het mogelijk om bij de chauffeur een papieren vervoerbewijs te kopen. Er zijn drie varianten al naar gelang de af te leggen afstand (zones). De kaartjes kennen ook een tijdgebonden beperking. Op koopavonden en in het weekend is de U-OV Reiskaart geldig als retour. Het goedkoopste kaartje (maximaal 2 zones) wordt 10 cent duurder.

U-OV-REISKAART (PRIJS)	GELDIGHEID	
	ZONES	TIJD
€ 2,80	Maximaal 2	60 minuten
€ 4,40	Maximaal 4	90 minuten
€ 6,40	5 of meer	120 minuten

De kaartjes worden niet wederzijds geaccepteerd (U-OV / Syntus) waardoor ermee overstappen niet mogelijk is.

U-OV Nachtlijnkaarten

Voor het reizen met de nachtlijnen zijn er speciale nachtlijnkaartjes. Deze kunnen per pin aan boord gekocht worden. Ook kan met de ov-chipkaart –na het laden van het nachtlijnenproduct– gereisd worden. Er zijn drie varianten al naar gelang de af te leggen afstand (zones). De tarieven blijven in 2018 ongewijzigd.

U-OV NACHTLIJNKAARTEN (PRIJS)	GELDIGHEID
€ 4,00	Stad Utrecht
€ 6,00	Regio excl. langere reizen *)
€ 7,00	Regio

*) niet geldig naar Vianen, IJsselstein, Maartensdijk e.v., Soest en Wijk bij Duurstede

Dagkaart Utrecht Stad

Met name voor toeristen en congresbezoekers is er een (meer)dag(en)kaart beschikbaar voor reizen in de stad Utrecht. De indeling zal in 2018 wijzigen. De varianten 1, 3 en 5 dagen worden vervangen door 1, 2 en 3 dagen. Hiermee denkt U-OV beter aan de vraag van de reiziger te voldoen. De prijzen in 2018 zijn:

DAGKAART UTRECHT STAD	VOLWASSENE	JEUGD (4 T/M 18 JR.)
1 DAG	€ 6,00	€ 4,00
2 DAGEN	€ 9,00	€ 7,00
3 DAGEN	€ 11,50	€ 9,50

P+R kaartje

Het P+R kaartje wordt gezamenlijk met de gemeente Utrecht uitgegeven. Het is bedoeld voor reizigers die hun auto parkeren op een P+R terrein en verder reizen met het openbaar vervoer. Momenteel wordt er met de gemeente Utrecht onderhandeld over een verdere ontwikkeling. Tot er nieuwe afspraken zijn blijft het tarief ongewijzigd: Voor €5,00 kan met maximaal 5 personen gereisd worden bij U-OV binnen de gemeente Utrecht inclusief Leidsche Rijn.

Zonegrenzen

Voor sommige producten zijn zonegrenzen van belang. Op verzoek van U-OV wordt in de hoek Lage Weide, Vleuterweide en Haarzuilens een grens aangepast (zie Tarievenplan 2018 U-OV in bijlage).

Overig

De speciale arrangementen Kindergroepsdagkaart, Cultuurbus en Stadsschouwburg worden in 2018 ongewijzigd voortgezet. Utrecht Drempel-Vrij wordt uitgebreid naar de streekconcessie.

C) TARIEVEN ALLEEN GELDIG IN STREEKCONCESSIE (SYNTUS)

Wagenverkoop (Syntus Reiskaart)

Parallel aan de herinrichting van het wederverkopersnetwerk bij U-OV gaat Syntus onderzoeken of bij wederverkopers cash betalingen kunnen worden geaccepteerd. Voorlopig blijft het mogelijk om bij de chauffeur een papieren vervoerbewijs te kopen. Er zijn drie varianten al naar gelang de af te leggen afstand (zones). De kaartjes kennen ook een tijdgebonden beperking. Op koopavonden en in het weekend is de U-OV Reiskaart geldig als retour. Het goedkoopste kaartje (maximaal 2 zones) wordt 10 cent duurder.

OV-REISKAART (PRIJS)	GELDIGHEID	
	ZONES	TIJD
€ 2,80	Maximaal 2	60 minuten
€ 4,00	Maximaal 4	90 minuten
€ 6,00	5 of meer	120 minuten

De kaartjes worden niet wederzijds geaccepteerd (U-OV / Syntus) waardoor ermee overstappen niet mogelijk is.

Nachtnetkaartjes

Ook bij Syntus is het niet meer mogelijk om in de nachtlijnen met cash te betalen. Hiermee wordt de veiligheid voor chauffeurs en reizigers vergroot. Wel kan betaald worden aan boord per bankpas (pin of contactloos). Ook via de Syntus app kan een kaartje gekocht worden. In 2017 waren de kaartjes via de app goedkoper. In 2018 wordt dit prijsverschil opgeheven en worden ze net zo duur als de kaartjes aan boord. Het duurste kaartje wordt €1,50 goedkoper om daarmee een gelijke tariefindeling te krijgen als bij U-OV.

NACHTNETKAARTJES	PRIJS
Geldig in de stad Amersfoort, Leusden, Bunschoten, Soest, Baarn, Utrecht, Woerden	€ 4,00
Geldig voor ritten naar Driebergen, De Meern, De Bilt, Zeist, Doorn, Leersum, Amerongen, Harmelen	€ 6,00
Geldig voor ritten naar Gouda, Amsterdam, Oudewater, Loenen, Veenendaal, Achthoven, Heeswijk, Montfoort, Willeskop, Vleuten, Maarssenbroek, Nieuwersluis, Loenen	€ 7,00

P+R kaartje Papendorp

Het P+R kaartje Papendorp wordt gezamenlijk met de gemeente Utrecht uitgegeven. Het is bedoeld voor gebruikers van de P+R Papendorp die verder willen reizen met het openbaar vervoer. Het tarief van het kaartje wordt mede bepaald door de hoogte van het parkeertarief. In 2018 blijft het tarief ongewijzigd: €5,00.

Kidsticket

Het Kidsticket blijft in 2018 ongewijzigd. Voor €1,00 kan een kind (4 t/m 11 jaar) (dagkaart) meereizen met tenminste één volwassene (maximaal vier kinderen per volwassene).

Syntus Groepsticket kinderen Utrecht

Voor €27,80 (30 cent meer dan in 2017) kan een groep van maximaal 15 kinderen (4 t/m 11 jaar) met maximaal 3 begeleiders (18+) een dag reizen bij Syntus. De kaart is alleen geldig in de daluren 09.00-16.00 en in het weekend.

Syntus Dagkaart dal

De Syntus Dagkaart dal wordt in 2018 voortgezet. Deze is geldig in alle bussen van Syntus in de provincie Utrecht. Op werkdagen vanaf 09.00, in het weekend de hele dag. Het tarief blijft ongewijzigd op €9,00.

Buurtbus

In 2018 blijven de tarieven op de buurtbussen ongewijzigd. Er geldt (na het laden van een apart buurtbusproduct op de chipkaart) een flat-fare van €1,73 per rit (geen overstaprecht). Ook abonnementen zijn geldig op de buurtbus. Er kan ook een papieren kaartje worden gekocht à €2,70 per rit.

Reisproducten stadsnet Amersfoort

Speciaal voor reizen binnen de gemeente Amersfoort en Leusden zijn diverse kaartjes beschikbaar. Deze zijn alleen verkrijgbaar via de Syntus app. Er geldt een reductietarief voor 12 t/m 18 jaar en 65+. Er is een groepsticket voor maximaal 5 personen. De kaarten zijn geldig op de stads- en streeklijnen in zowel de gemeente Amersfoort als Leusden. De prijzen blijven in 2018 ongewijzigd.

REISPRODUCTEN STADSNET AMERSFOORT	PRIJS
Syntus Amersfoort Vrij (24u)	€ 5,25
Syntus Amersfoort Dal Vrij maand	€ 20,90
Syntus Amersfoort Dal Vrij maand reductie	€ 13,80
Syntus Amersfoort Dal Vrij jaar	€ 209,15
Syntus Amersfoort Dal Groep rit ticket	€ 5,25